

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2024

aruandeaasta lõpp: 31.12.2024

sihtasutuse nimi: Sihtasutus A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel

registrikood: 90006963

postiaadress: Järva maakond, Järva vald, Vetepere küla,
Tammsaare-Põhja

postisihthumber: 73416

telefon: +372 55944382, +372 3859020

e-posti aadress: raamatupidamine@vargamae.ee

veebilehe aadress: www.vargamae.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
Bilanss	9
Tulemiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Raamatupidamise aastaaruande lisad	13
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	13
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 7 Võlad töövõtjatele	17
Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad	17
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	17
Lisa 10 Annetused ja toetused	19
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	19
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	19
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 14 Tööjõukulud	20
Lisa 15 Seotud osapooled	20
Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva	21
Aruande allkirjad	22
Vandeauditiitori aruanne	23

TEGEVUSARUANNE

Sihtasutus A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel on asutatud Eesti Vabariigi ja Albu valla poolt 04.12.2002. Asutamisel teostas riigipoolseid asutajaõigusi Järva Maavalitsus. 01.01.2010 jõustunud Riigivaraseaduse alusel muutus riigipoolsete asutajaõiguste teostajaks Siseministeerium. Regionaalministri 19.03.2010 käskkirjaga nr 41 volitati Järva Maavalitsust esindama Siseministeeriumi tähtajatult sihtasutuse asutajaõigustest ja –kohustustest tulenevate ülesannete täitmisel. 11.02.2016 määrati Kultuuriministeerium Sihtasutuse A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks. Pärast 2017. aasta haldusreformi kuulub muuseum Järva valla konsolideerimisgruppi.

Sihtasutuse eesmärgiks on A. H. Tammsaare loominguulise pärandi uurimine ja tutvustamine, tingimuste loomine kultuuriväärtuste taastamiseks, hoidmiseks, kogumiseks, uurimiseks ja säilitamiseks ning üldsusele teaduslikel, hariduslikel ja meelelahutuslikel eesmärkidel nende vahendamise võimaldamine, samuti kultuuriürituste korraldamine oma majandustegevuse, investeringute ja ettevõtluse kaasamise ning toetuste ja annetuste kaudu ning Sihtasutuse kasutuses oleva vara haldamine ja arendamine.

Juhtimine ja personal

Sihtasutuse juhtorganid on juhatus ja nõukogu. Nõukogu korralised koosolekud on toimunud aruandeaastal viiel korral (sh üks e-koosolek), mille kohta on vormistatud protokollid.

Nõukogu liikmete volituste kestus:

Järva valla esindajad:

- Egert Kaarlep, nõukogu esimees, 15.06.2022 kuni 15.06.2027
- Kai Kanarik 15.06.2022 kuni 15.06.2027
- Triin Tippi 15.06.2022 kuni 15.06.2027

Eesti Vabariigi esindajad:

- Merju Künnapu, Kultuuriministeeriumi finantsosakonna juhataja, 04.04.2023 kuni 03.04.2028
- Erki Lõhmuste, Rahandusministeeriumi makromajanduse talituse juhataja, 10.05.2022 kuni 10.05.2027

Sihtasutuses on tööle vormistatud juhataja ja 4 töötajat (varahoidja-kuraator, haridus- ja publikuprogrammide kuraator, klienditeenindaja-majahoidja ning raamatupidaja). Sihtasutuse 2024. aasta eelarve järgi on tööjõukulud kokku 114 457 eurot, s.o 56% kulude eelarvest. 2023. aastal oli tööjõukulu 57,8% kulude eelarvest ehk 120 006 eurot.

Tööjõukulud sisaldavad töötasu ja sellega kaasnevaid makse nõukogule, juhatusele, personalile, projektidega seotud isikutele ja võlaõiguslike lepingute alusel tööle võetud isikutele.

Majandustegevus

2024. aastal oli muuseumi tegevus planeeritud kinnitatud arengukavast „Sihtasutuse A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel strateegiline arengukava 2021-2025“ lähtuvalt.

Sihtasutuse majandustegevusest laekus omatulu, sh piletitulu, giiditeenus, tulu programmilisest tegevusest jne, 38 527 eurot s.o 19,9% kogutulust.

Sihtasutuse tuludest olulise osa moodustasid eraldatud toetused:

- riigieelarvest eraldas Kultuuriministeerium tegevustoetust 102 973 €;
- Kultuuriministeerium eraldas riigieelarvest remonttööde katteks 6 529 €;
- asutaja Järva Vallavalitsuse toetus 20 000 €.

Koostöölepingu alusel laekus:

- SA Järvamaa eraldas muuseumile kultuurihie hooldustöödeks 625 €.

Esitatud taotlustest rahastati:

- Kultuurkapitalist 7 800 €;
- PRIAst 638 €.

Finantseerimine põhivara soetamiseks püsiekspositsiooni uuendamise raames:

- Muinsuskaitseameti sihtfinantseering muuseumi püsiekspositsiooni uuendamiseks 110 000 €. Raha on muuseumi kontole laekunud, sellest 16 400 € on kulutatud 2024.a.

Finantsseisund

Seisuga 31.12.2024 oli Sihtasutuse bilansimaht 516 198 eurot, 31.12.2023 oli vastav näitaja 417 167 eurot. Bilansimahu kasv on peamiselt seotud püsiekspositsiooni uuendamisega.

Käibevarade osakaal bilansis oli 33,7% ja põhivara osakaal 66,3%. 2023. aasta vastavad näitajad olid 16,6% ja 83,4%.

Bilansimahust 24,3% moodustasid kohustised – võlad tarnijatele 16 135 eurot, võlad töötajatele 2 057 eurot ja muud kohustised ja ettemaksud 107 056 eurot. Sihtasutuse netovara osakaal bilansis on 75,7%. 2023. aasta vastavad näitajad olid 4,3% ja 95,7%.

Finantssuhtarvud

	2024	2023	2022	2021	2020
Käibekapital	48 676	51 385	29 848	41 415	29 986
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	1,39	3,85	1,49	2,81	2,69
Rahaliste vahendite tase	1,32	3,48	1,37	2,33	2,12
Põhitegevuse rahavoo taseme suhtarv	0,01	0,72	0,01	1,53	2,83

Suhtarvude arvutusmetoodika

Käibekapital = käibevara – lühiajalised kohustised

Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja = käibevara/lühiajalised kohustised

Rahaliste vahendite tase = raha/lühiajalised kohustised

Põhitegevuse rahavoo taseme suhtarv = rahavood põhitegevusest/lühiajalised kohustised

Tulemiaruanne

2024. aasta tegevustulude maht oli 193 492 eurot, sellest toetused 154 965 eurot ehk 80,1% tuludest, sh:

- asutajate toetused 129 501 eurot, s.o 83,6%;
- projektipõhised sihtotstarbelised toetused 25 464 eurot, s.o 16,4%.

Tulud sihtasutuse majandustegevusest 2024. aastal oli 38 527 eurot, s.o 19,9%.

2023. aastal oli tegevustulude maht 208 417 eurot ja osakaalud vastavalt 79% ja 21%.

2024. aasta tegevuskulude maht oli 207 662 eurot, sh:

- tööjõukulud 114 457 eurot, s.o 56%;
- majandamiskulud ja muud kulud 64 067 eurot, s.o 31,3%;

- põhivara kulum 25 993 eurot, s.o 12,7%.

2023. aastal oli tegevuskulude maht 207 662 eurot ja osakaalud vastavalt 57,8%, 20,9% ja 21,3%.

2024. aastal kujunes aruandeaasta tulemiks kahjum 8 202 eurot. 2024. aasta tulude poolt mõjutas nii majandustegevusest saadud tulu kui ka toetuste vähenemine ning kulude poolt mõjutasid majandamiskulude kasv ning mitmed ürituste korraldamisega seotud kulutused.

Sihtasutuse tulemiarued 2020-2024 (eurodes)

Tulemi kirje	2024	2023	2022	2021	2020
Tegevustulud	193 492	208 417	158 285	180 379	196 252
Müüdnud tooted ja teenused	38 527	43 757	41 093	28 661	19 203
Toetused	154 965	164 660	111 392	151 718	174 999
Muud tulud	0	0	5 800	0	2 050
Tegevuskulud	-204 517	-207 662	-178 578	-184 787	-164 330
Tööjõukulud	-114 457	-120 006	-98 482	-89 936	-91 794
Majandamiskulud	-64 021	-43 431	-50 836	-72 543	-52 102
Põhivara amortisatsioon	-25 993	-44 206	-29 216	-22 246	-20 390
Muud tegevuskulud	-46	-19	-44	-74	-44
Finantstulud	2 823	1 100	10	3	3
Tulu hoiustelt	2 823	1 100	10	3	3
TULEM	-8 202	1 855	-20 283	-4 405	31 925

Püsiekspositsiooni uuendamine

Muuseumi püsiekspositsiooni visioon koosneb muuseumi sise- ja välialast, moodustades ühtse terviku. Siseala koosneb traditsioonilisest väljapanekust – ajaloolise teabe lahtimõtestamisest ja digitaalne multimeedia, läbi mikrolavastuste ja kollaažide, avab muuseumi olemuse dramaturgiliselt. Väliala katab muuseumi kogu territooriumi ja on vormilt lahendatud elamusrännakutena, kus maamärkidega tähistatud temaatilised lõigud käivituvad läbi uudse tehnoloogise lahenduse. Muuseumi lugu on kättesaadav lisaks neljas võõrkeeles.

2024. aastal keskenduti püsiekspositsiooni sisulistele töödele. Valminud on välisraja struktuur, digitaalne mikrolavastus, tekstid ja nende salvestused ja tehniline lahendus. Toodetud on maamärgid. Välja on töötatud siseekspositsiooni kontseptsioon ja tekstiloomed. Valminud on sisearhitektuurne projekt remonttöödeks ja sisekujunduseks.

2025. aastal jätkatakse tõlgete ja mängude arendusega. 2025. aasta alguses alustatakse ka remont- ja siseekspositsiooni sisustustöödega.

Muuseumi tegevus aruandeaastal

2024. aastal tehti muuseumis 148 ekskursiooni giidiga. Aasta varem, 2023. aastal, tehti 161 ekskursiooni. Giidigruppide arv kahanes võrreldes 2023. aastaga. Inimeste koguarv grupis oli 3 847, sama, mis 2023 aastal. Muuseumi külastajate arv kokku oli 2024. aastal 6 463 inimest. 2023. aastal 7 682 inimest (sh etendusel osalejate arv 995). Muuseumi üksikülastajate arv jäi üldiselt samaks, arvestades, et 2024. aastal ei toimunud muuseumis teatrietendust.

2024. aastal oli jõuluprogrammidest osavõtjate arv personali puuduse tõttu väiksem kui 2023. aastal, numbrid vastavalt 120 ja 365.

2024. aasta üks raskuspunkte tekkis suvel kui muuseumi pedagoog-programmijuht lahkus muuseumist ning uue inimese leidmine osutus keeruliseks. Olulisteks takistuseks on muuseumi asukoht, sest piirkonna inimesed ei soovinud kandideerida või ei kvalifitseerunud hariduskuraatori ametikohale. 2024. aastal leiti muuseumi hariduskuraatori ametikohale inimene, kes elab Viljandis ning tegeleb peaaesjalikult põhikoolidele suunatud programmide uuendamisega.

Suurimaks õnnestumiseks 2024. aastal oli INSA riigihanke haridusprogrammide läbiviimise võitmine. Igal kuul, laupäeval, kokku 11 korda, toimus koostöös Albu Mõisa MTÜ-ga eesti keelt emakeelena mittekõnelevate inimestele ühisprogramm. Muuseumis tutvustatakse kirjanik Tammsaare sünnikodu ja „Tõe ja õiguse“ saamislugu. Albu Mõis keskendub eesti pärimuskultuurile viies muuhulgas läbi ka kandle- ja rahvatantsu töötuba. Programm lõppeb veebruaris 2025.

Statistika

2024. aastal jätkus traditsiooniliste sündmuste korraldamine ning lisandusid mõned uued üritused ja programmid:

Sündmus	Osalejate arv
• Eesti kirjanduse pidunädal	769 in
○ sh rahvamatk muuseumis	250 in
○ sh aastanäituse „100 aastat soode kuivendamist Vargamäel“ avamine	12 in
• Talgud kultuurihiies	9 in
• Järvamaa Laulupeotule süütamine	35 in
• Muuseumiöö „Õös on vabadust“	64 in
• Dokumentaalfilmiõhtu „Inimene ja loodus	29 in
• Eesti looduse päeva öömatk	152 in
• Järva valla muuseumitee	8 in
• RMK matkad	23 in
• Jõuluprogrammid	120 in

Külastajate numbrid

2024. aastal külastas muuseumi 6 463 inimest – üksikkülastajaid 1 282, grupikülastajaid 3 846, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 1335.

2023. aastal külastas muuseumi 7 682 inimest – üksikkülastajaid 1 338, grupikülastajaid 3 847, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 2 497, nendest teatrikülastajaid 995.

2022. aastal külastas muuseumi 6 056 inimest – üksikkülastajaid 1 140, grupikülastajaid 4 081, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 835.

2021. aastal külastas muuseumi 7 327 inimest - üksikkülastajaid 1 845, grupikülastajaid 2 949, eriprogrammides osalejaid (sh teatrietendus, muuseumiöö, rahvamatk jm) 3 459, nendest teatrikülastajaid 2 818.

2020. aastal külastas muuseumi 5 221 inimest – üksikkülastajaid 2 019, grupikülastajaid 2 561, muuseumi eriprogrammides osalejaid (muuseumiöö, rahvamatk jm) 641.

2024. aasta sündmuste ülevaade

Eesti kirjanduse pidunädal ja muuseumi aastanäitus 2024

29.01–03.02.2024 toimus Eesti kirjanduse pidunädal III, mis on ellu kutsunud eesti kirjanduse päeva toetuseks. 2023. aastal tähistati esmakordselt ka Eesti kirjanduse päeva. Eesti kirjanduse pidunädal sai mitmekülgset meediakajastust nii riiklikes väljaannetes kui ka kohalikes maakonna ja valla lehtedes. Pidunädala eesmärk on propageerida eesti kirjandust ja kirjandusklassikat, tõsta esile Vargamäe muuseumit ja piirkonna kirjanikke. Sündmuse eestvedajaks on Tammsaare muuseum Vargamäel ja Järva vald. Nädala jooksul külastas valla koole, raamatukogusid, kultuurimaju ja muuseume 25 kirjanikku ja kirjandusega seotud inimest. Vargamäe muuseum avas pidunädalal aastanäituse „100 aastat soode kuivendamist Vargamäel“. Koeru kultuurimajas toimus pidunädala konverents, kus kirjandusuurijad ja õpetajad tegid ettekandeid. Nädal lõppes meelelahutusliku Kirjandusliku Oaasiga, kus esinesid kirjanikud ja toimusid muusikalised etteasted. Eesti kirjanduse pidunädala alla on koondunud mitmed traditsioonilised sündmused, nt 44. Tammsaare nimeline rahvamatk, 21. võistlugemine „Hansenist Tammsaareni“ ja 48. Järva valla Tammsaare nimelise kirjanduspreemia üleandmine.

30. jaanuaril avati muuseumis aastanäitus „100 aastat soode kuivendamist Vargamäel“. Näituse teema tuli muuseumi külastajatelt. „Külastajad otsivad kirjandusliku Vargamäe jälgi – kus on kraavid, kus on kiriku torn, kuhu jäi lehm kinni,“ sõnas näituse kuraator Siiri Kvell. „Maastiku kujundamisel on „Tões ja õiguses“ oluline koht. Saame osa inimese võitlusest maaga, Vargamäe Andrese unistustest. Näitusel vaatleme romaani esimest ja viimast osa. Uurime, kuidas läheb romaanielu kokku päriseluga“ ütles Kvell.

Tegevused kevadel

2024. aastal toimus muuseumis traditsiooniline kevadseminar (13.04). Avati näitus „Armastus ja loodus“, kus toodi välja loodusteemalised tsitaadid Tammsaare loomingust. Toimus ka vestlusring Tammsaare „Elu ja armastuse“ ainetel valminud filmi tegijatega. Osaleti ka muuseumiöö programmis „Öös on vabadust“ (18.05). Osaleti ka Albu kogukonna päeval muuseumi programmidega (01.06).

Tegevused suvel

Teist aastat toimus Vargamäel dokumentaalfilmiõhtu (02.08) koostöös Põhja-Järva kultuurikeskusega. Sellel aastal keskenduti looduse ja inimese vahelisele seosele. Õhtu keskmes olid tugevad, kolm linateost "Trail Baltic. Väljasõit rohelisse", "Päikeseaeg", „Vara küps“, mida juhatas sisse Jaan Tootsen.

Tegevused sügisel

Sügishooaja sündmused avas Järva valla muuseumitee, kus sel aastal pakuti külastuseks eraldi päeva kooliõpilastele ning päeva kõikidele teistele huvilistele. Sügisperioodil külastasid muuseumi nii matkajad kui ka maratonijooksjad. Koostöös RMK-ga toimus öömatk (09.08) läbi Kodru raba Vargamäe muuseumisse, vahepausi ajal võis muuseumis tutvuda aastanäitusega. Koostöös Eesti Maastiku Maratoni eestvedaja Silver Eensaare'ga toimus Põhja-Kõrvemaal maraton (12.10), kus maratonitee läbis Vargamäe muuseumi alal olevat karjateed. Selleks koostati jooksjatele ka väljapanek Tammsaare tsitaatidest liikumise ja sportimise kohta.

Tegevused talvel

Talveperiood oli personali nappuse tõttu seekord tagasihoidlikum. Viidi läbi jõuluprogramme ning keskenduti muuseumi püsiekspositsiooni sisulistele töödele.

Muuseumi ettekanded, esitlused:

- Aastanäitus „100 aastat soode kuivendamist Vargamäel“. Ettekanne Siiri Kvell.
- Konverentsi ettekanne „ Muutuv maastik romaanis „Tõde ja õigus““. Ettekanne Siiri Kvell.
- Kevadseminariks näituse „Armastus ja loodus“ avamine. Kuraator Siiri Kvell.
- Vestlusõhtu Jaan Tootsen'iga. Vestles Siiri Kvell.

Muuseumi külalisesinejad:

- Filmikriitik Jaan Tootsen – dokumentaalfilmiõhtu „Inimene ja loodus“ näidati kolme filmi "Trail Baltic. Väljasõit rohelisse", "Päikeseaeg", „Vara küps“.
- Kevadseminar – Filmi „Elu ja armastus“ režissöör Helen Takkin, näitleja Loviise Kapper ja valgustehnik.
- Muuseumiööl Järva-Madise kirikuõpetaja Jane Vain palverännuteedest.

Koostöö:

- Eesti kirjanduse pidunädal koostöös Järva Vallaraamatukogu, Põhja-Järva Kultuurikeskus, Järva valla koolid, Koeru Kultuurimaja, Järva-Madise Külaselts;
- Järva Vallaraamatukoguga kohtumised raamatukogudes;
- Albu kogukonna päev;
- Põhja-Järva Kultuurikeskusega koostöös dokumentaalfilmiõhtu Vargamäel;
- Muuseumitee koostöös Eesti Piimandusmuuseumiga;
- RMK-ga koostöös korraldati Eesti looduse päeva öömatk.

2025. aastal toimuvad olulisemad sündmused:

- Eesti kirjanduse pidunädal IV;
- Järvamaa laulu- ja tantsupidu 2025;
- Muuseumiöö;
- Dokumentaalfilmipäevad Vargamäel;
- Seminarid, vestlusringid ja töötoad.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	164 875	62 656	2
Nõuded ja ettemaksud	9 049	6 744	3,4
Kokku käibevarad	173 924	69 400	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	342 274	347 767	5
Kokku põhivarad	342 274	347 767	
Kokku varad	516 198	417 167	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	23 447	10 715	4,6,7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	101 801	7 300	9
Kokku lühiajalised kohustised	125 248	18 015	
Kokku kohustised	125 248	18 015	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	103 965	103 965	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	295 187	293 332	
Aruandeaasta tulem	-8 202	1 855	
Kokku netovara	390 950	399 152	
Kokku kohustised ja netovara	516 198	417 167	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2024	2023	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	154 965	164 660	10
Tulu ettevõtlusest	38 527	43 757	11
Kokku tulud	193 492	208 417	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-35 592	-20 688	12
Mitmesugused tegevuskulud	-28 475	-22 762	13
Tööjõukulud	-114 457	-120 006	14
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-25 993	-44 206	5
Kokku kulud	-204 517	-207 662	
Põhitegevuse tulem	-11 025	755	
Muud finantstulud ja -kulud	2 823	1 100	
Aruandeaasta tulem	-8 202	1 855	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2024	2023	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-11 025	755	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	25 993	44 206	5
Muud korrigeerimised	-16 400	-40 000	
Kokku korrigeerimised	9 593	4 206	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-2 910	655	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	3 263	7 325	
Kokku rahavood põhitegevusest	-1 079	12 941	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-10 130	-24 524	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	110 000	0	9
Laekunud intressid	3 428	495	
Muud väljamaksud investeerimistegevusest	0	-10 000	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	103 298	-34 029	
Kokku rahavood	102 219	-21 088	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	62 656	83 744	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	102 219	-21 088	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	164 875	62 656	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2022	103 965	293 332	397 297
Aruandeaasta tulem		1 855	1 855
31.12.2023	103 965	295 187	399 152
Aruandeaasta tulem		-8 202	-8 202
31.12.2024	103 965	286 985	390 950

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

2024.a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega.

Sihtasutus kasutab RTJ-s 14 „Mittetulundusühingud ja sihtasutused” soovitud tulemiaruaruande skeemi.

Raamatupidamise aruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et Sihtasutus on jätkuvalt tegutsev.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Finantsvarad

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha ning arvelduskontode jääke. Rahavoogude aruandes kajastatakse raha.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjate tasumata summad on kajastatud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi kohaselt laekumise tõenäosusest lähtuvalt. Seejuures on nõuet iga konkreetse kliendi vastu hinnatud eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded hinnatakse bilansis tõenäoliselt laekuva summani ning allahindlus kajastatakse bilansireal "Ebatõenäoliselt laekuvad summad".

Ostjate laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületanud 180 päeva, kantakse kuludesse. Aruandeperioodil laekuvad, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendamisenä aruandeperioodi kasumiaruandes. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 10 000 eurost.

Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 euro, kantakse kasutuselevõtmise hetkel kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasuliku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

1. Hooned 3%
2. Rajatised 2,5%-20%
3. Masinad ja seadmed 20%
4. Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 20%
5. Muu inventar, tööriistad ja sisseseade 20%
6. Maad, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10 000

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi. Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus.

Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustisega otseselt seotud kulutusi. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt saadud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal tuluna.

Tegevustoetused on saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest. Tegevustoetused kajastatakse saaja poolt tuluna hetkel, kui toetus on laekunud. Mitterahalist tegevustoetust kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtuses. Kui tegevustoetusena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta.

Tulud

Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Kulud

Kulude liigitamine toimub vastavalt valitud kasumiaruande skeemi kirjetele. Kulusid kajastatakse samas perioodis kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Kulud, mis tehakse põhitegevuse käigus, on kas perioodikulud või ettemakstud kulud.

Kulutused, mis on võrdsed aruandeperioodiga või pikemad, kuuluvad periodiseerimisele lähtudes olulisuse printsiibist.

Maksustamine

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Seotud osapooled

Sihtasutus loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriiliste otsustele. SA A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel käsitleb seotud osapooltena:

- asutajad;
- juhatuse ja nõukogu liikmed;
- punktis b kirjeldatud isikute lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Sularaha kassas	378	117
Arvelduskontod	164 497	62 539
Kokku raha	164 875	62 656

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	572	572	
Ostjatelt laekumata arved	572	572	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	8 477	8 477	4
Kokku nõuded ja ettemaksed	9 049	9 049	
	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	25	25	
Ostjatelt laekumata arved	25	25	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6 114	6 114	4
Muud nõuded	605	605	
Intressinõuded	605	605	
Kokku nõuded ja ettemaksed	6 744	6 744	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2024		31.12.2023	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	2 807			617
Üksikisiku tulumaks		1 870		2 263
Sotsiaalmaks		3 130		4 040
Kohustuslik kogumispension		100		177
Töötuskindlustusmaksed		155		207
Ettemaksukonto jääk	5 670		6 114	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	8 477	5 255	6 114	7 304

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Maa	Ehitised	Lõpetamata projektid	
31.12.2022				
Soetusmaksumus	2 691	682 135	20 500	705 326
Akumuleeritud kulum		-337 877		-337 877
Jääkmaksumus	2 691	344 258	20 500	367 449
Ostud ja parendused			24 524	24 524
Muud ostud ja parendused			24 524	24 524
Amortisatsioonikulu		-25 993		-25 993
Muud muutused		-18 213		-18 213
31.12.2023				
Soetusmaksumus	2 691	682 135	45 024	729 850
Akumuleeritud kulum		-382 083		-382 083
Jääkmaksumus	2 691	300 052	45 024	347 767
Ostud ja parendused			20 500	20 500
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused			20 500	20 500
Amortisatsioonikulu		-25 993		-25 993
31.12.2024				
Soetusmaksumus	2 691	682 135	65 524	750 350
Akumuleeritud kulum		-408 076		-408 076
Jääkmaksumus	2 691	274 059	65 524	342 274

Lõpetamata ehituse kontol kajastatud muuseumi püsiekspositsiooni uuendamise seotud tegevused. Ehitustöödega plaanitakse lõpetada 2025.a.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	16 135	16 135	
Võlad töövõtjatele	2 057	2 057	7
Maksuvõlad	5 255	5 255	4
Kokku võlad ja ettemaksud	23 447	23 447	
	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 007	1 007	
Võlad töövõtjatele	2 404	2 404	7
Maksuvõlad	7 304	7 304	4
Kokku võlad ja ettemaksud	10 715	10 715	

Lisa 7 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Töötasude kohustis	530	1 156
Puhkusetasude kohustis	1 527	1 248
Kokku võlad töövõtjatele	2 057	2 404

Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2024	31.12.2023
Tingimuslikud kohustised		
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	47 850	0
Kokku tingimuslikud kohustised	47 850	0

Projektitoetus püsiekspositsiooni uuendamiseks.

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2022	Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanDES	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2023
	Kohustised					Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks						
Järva Vallavalitsus	10 000		-10 000			
Järvamaa Omavalitsuste Liit	40 000			40 000	40 000	
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	50 000		-10 000	40 000	40 000	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet		638		638		
Järva Vallavalitsus		15 000		15 000		
SA Järvamaa		1 250		1 250		
Eesti Kultuurkapital	3 500	7 600		3 800		7 300
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 500	24 488		20 688		7 300
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	53 500	24 488	-10 000	60 688	40 000	7 300
	31.12.2023	Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanDES	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2024
	Kohustised					Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks						
Muinsuskaitseamet		110 000			16 400	93 600
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks		110 000			16 400	93 600
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Kultuuriministeerium		7 500		6 529		971
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet		638		638		
Järva Vallavalitsus		20 000		20 000		
SA Järvamaa		625		625		
Kultuurkapital	7 300	7 730		7 800		7 230
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	7 300	36 493		35 592		8 201
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	7 300	146 493		35 592	16 400	101 801

Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2024	2023
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	35 592	20 688
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	16 400	40 000
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	102 973	103 972
Kokku annetused ja toetused	154 965	164 660
sh eraldi riigieelarvest	109 501	103 972
sh eraldi kohaliku omavalitsuse eelarvest	20 000	15 000
Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet	638	638
SA Järvamaa	625	1 250
Eesti Kultuurkapital	7 800	3 800
Järvamaa Omavalitsuste Liit	0	40 000

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2024	2023
Rendi ja üüritulu	1 168	1 333
Muuseumi tasulised teenused	16 983	16 871
Tulu programmisest tegevusest	20 376	18 590
Teatrietenduste tasulised teenused	0	6 963
Kokku tulu ettevõtlusest	38 527	43 757

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2024	2023
Energia	-2 541	-2 198
Elektrienergia	-2 541	-2 198
Kinnistute, hoonete ja ruumide majanduskulud	-11 218	-8 294
Sõidukite ülalpidamise kulud	-2 010	0
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-19 165	-10 196
Eri- ja vormiriietus	-658	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-35 592	-20 688

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2024	2023
Energia	-1 288	-2 132
Elektrienergia	-1 288	-2 132
Mitmesugused bürookulud	-4 887	-3 790
Lähetuskulud	-1 108	-514
Koolituskulud	-1 186	-446
Riiklikud ja kohalikud maksud	-46	-19
Kinnistute, hoonete ja ruumide majanduskulud	-3 680	-56
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-10 046	-10 763
Inventari kulud	-2 880	-140
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-895	-882
Sõidukite ülalpidamise kulud	-2 438	-4 020
Eri- ja vormiriietus	-21	0
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-28 475	-22 762

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2024	2023
Palgakulu	-85 802	-91 713
Sotsiaalmaksud	-28 655	-28 293
Kokku tööjõukulud	-114 457	-120 006
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5	5

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

MÜÜDUD	2024		2023	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0	116	0
Kokku müüdnud	0	0	116	0

OSTETUD	2024		2023	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad		35		65
Kokku ostetud		35		65

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2024	2023
Arvestatud tasu	27 356	27 871

Asutatajad:

* Eesti Vabariik - Kultuuriministeerium riigipoolne asutajaõiguste teostaja;

* Järva vald.

Asutajatelt saadud toetused on avalikustatud lisas nr 10.

Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva

2025. aasta alguses toimus muutus Muuseumi juhtkonnas - vahetus Kultuuriministeeriumi poolne nõukogu liige ning üks Järva valla poolne nõukogu liige astus tagasi. Aruande esitamise ajal on Muuseumi nõukogu 4-liikmeline.